



2021

Gyvybės mokslų krypčių grupių trumpa apžvalga

1.1. Įvadas

Ši apžvalga skirta gyvybės mokslų studijų kryptių grupei. Trumpųjų apžvalgų tikslas yra valstybinėms institucijoms suteikti informacijos apie įvairias studijų kryptių grupes, priimant su švietimo planavimu susijusius sprendimus. Apžvalgose pateikiama į atitinkamai studijų kryptių grupei priklausančias studijų programas stojančiųjų, studijuojančiųjų ir studijas baigusiujų situacija.

Pradžioje pateikiama informacija apie į gyvybės mokslus studijų kryptių grupę priimtų studentų skaičiaus pokytį. Vėliau apžvelgiama studijų programų pasiūla ir pasirengimas šios srities studijoms, pristatoma informacija apie absolventų padėtį darbo rinkoje ir absolventų profesijas. Apžvalgos pabaigoje pateikiamas palyginimas su kitomis studijų kryptių grupėmis.

1.2. Studentų skaičiaus pokytis

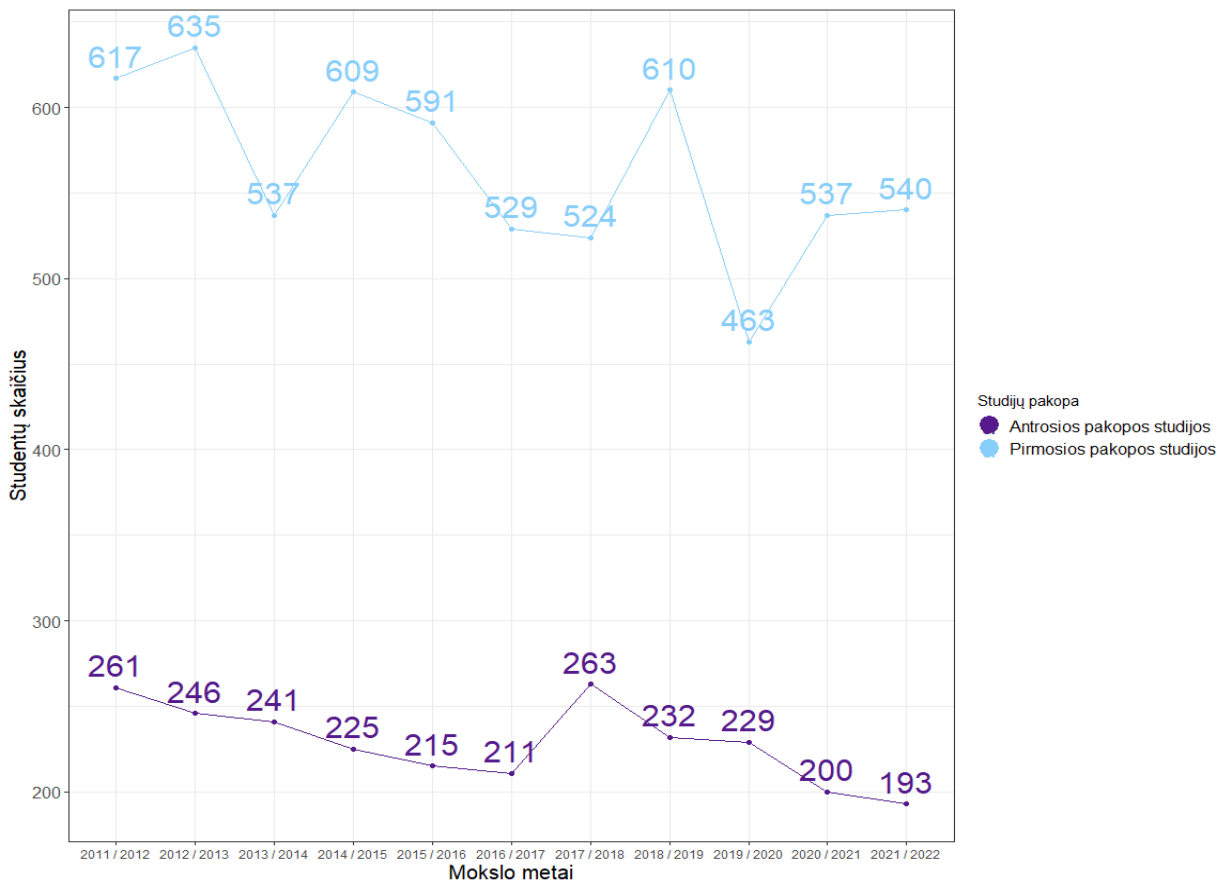
Į gyvybės mokslų I ir II pakopos studijas įstojusiųjų skaičius **nuo 2011-2012 m. m. iki 2021-2022 m. m.** sumažėjo 17% (145 asmenų). Bendras I ir II pakopos studijas, visas studijų kryptių grupes, įstojusiųjų skaičius Lietuvoje tuo pačių laikotarpiu sumažėjo 44% (24596).

Į pirmosios pakopos gyvybės mokslų studijas universitetuose 2011-2012 ir 2021-2022 m. m. įstojo atitinkamai 617 ir 540 (-12%) asmenys. Bendras įstojusiųjų į antrosios pakopos gyvybės mokslų studijas skaičius sumažėjo 26 proc. (68 asmenų, 1 pav.).

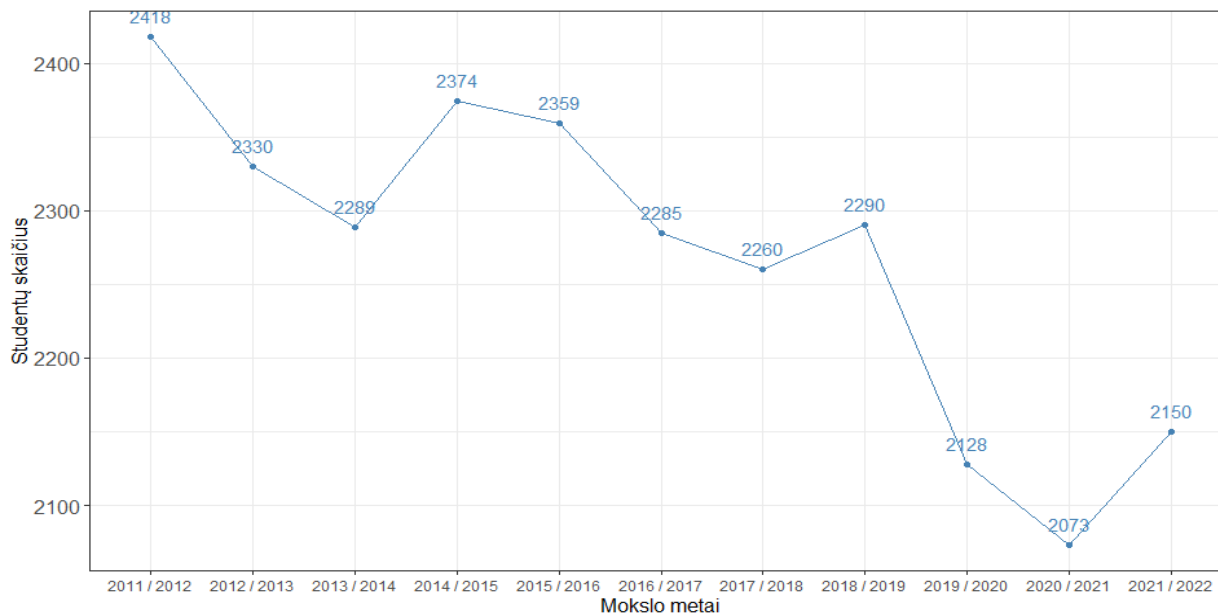
II ir I pakopos gyvybės mokslų studijas įstojusiųjų asmenų skaičiaus santykis analizuojamu periodu mažėjo (2011-2012 m. m. santykis buvo 42%, 2021-2022 m. m. buvo 36%). Pirmosios ir antrosios pakopos studentų santykis rodo, ar santykinai didėja magistrantų lyginant su pirmosios pakopos studentais.

Nuo 2020-2021 m. m. iki 2021-2022 m. m. į gyvybės mokslų I ir II pakopos studijas įstojusiųjų skaičius sumažėjo 1% (4 asmenų). Bendras I ir II pakopos studijas, visas studijų kryptių grupes, įstojusiųjų skaičius Lietuvoje tuo pačių laikotarpiu sumažėjo 11% (3788). Į pirmosios pakopos gyvybės mokslų studijas universitetuose 2020-2021 ir 2021-2022 m. m. įstojo atitinkamai 537 ir 540 (1%) asmenys. Bendras įstojusiųjų į antrosios pakopos gyvybės mokslų studijas skaičius sumažėjo 4 proc. (7 asmenų, 1 pav.).

1 pav. Gyvybės mokslų studijų kryptių grupėje priimtų studentų skaičiaus dinamika 2011–2012 - 2021–2022 mokslo metais



2 pav. Gyvybės mokslų studijų kryptių grupėje studijuojančių studentų skaičiaus dinamika 2011–2012 - 2021–2022 mokslo metais



1.3. Programų pasiūla

Gyvybės mokslų studijų kryptių grupėje studijų programų skaičius **nuo 2011-2012 mokslo metų** mažėjo. 2011-2012 mokslo metais buvo 35, o 2021-2022 - 30 programų. Tarp universitetų daugiausia gyvybės mokslų studijų programų vykdo Vilniaus universitetas - 14 studijų programas, t. y. 47%, (bendrai gyvybės mokslų studijų programų universitetuose yra 30).

Nuo 2020-2021 m.m. programų skaičius mažėjo. 2020-2021 buvo siūlomos 31 programų, 3 proc. daugiau, nei 2021-2022 m.m.

1.4. Studijų baigimas

Tarp įstojusių 2012-2016 m. universitetines I pakopos gyvybės mokslų studijas vidutiniškai pabaigė 62% (1 lentelė). Tarp įstojusių į visas I pakopos studijų programas tuo pačiu laikotarpiu studijas baigė 53% universitetų studentų.

Palyginimui su kitomis valstybėmis, Lietuvoje tarp aukštojo išsilavinimo anksčiau neįgijusių bakalauro studentų, įstojusių į visas studijų programas, iki trisdešimto gimtadienio studijas baigia 51 proc., o vidutiniškai EBPO– 42 proc.¹

1 lentelė. Universitetines gyvybės mokslų studijas baigusių asmenų dalis nuo 2012/13-2016/17 mokslo metais įstojusiu studentų**

Įstojimo metai	Priimtų asmenų skaičius	Baigimo metai	Baigusių asmenų skaičius	Baigusiųjų dalis*, proc.
2012	635	2016	348	55
2013	537	2017	349	65
2014	609	2018	395	65
2015	591	2019	366	62
2016	529	2020	329	62

* Baigusių asmenų skaičius skaičiuojamas iš visų tais metais sėkmingai baigusiųjų studijas asmenų.

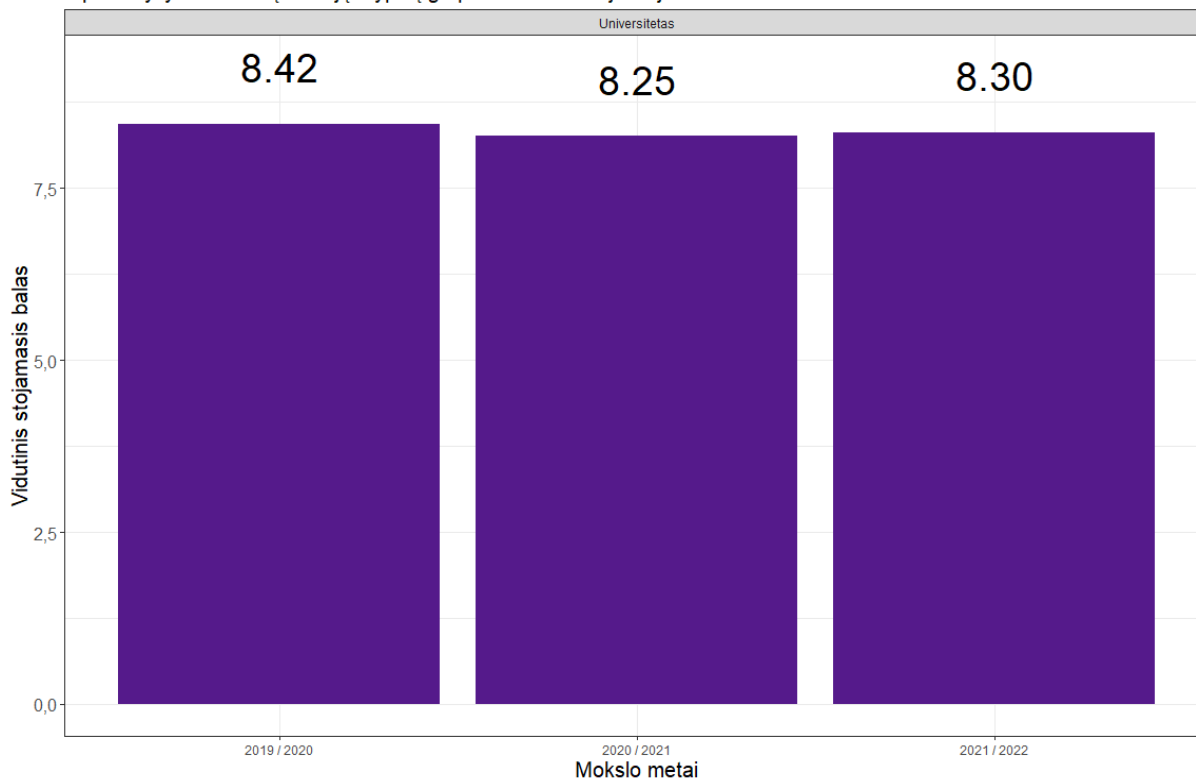
** Daroma prielaida, jog asmuo universitetines studijas baigia per 4 metus.

1.5. Pasirengimas studijoms

Stojimo į aukštąsias mokyklas dinamika gali indikuoti keletą dalykų: kiek šios studijos yra populiaros tarp abiturientų vertinant ateities perspektyvas, besikeičiantį valstybės finansavimą, stojančiųjų abiturientų gebėjimus bei motyvaciją. Vidutinis stojimo balas į gyvybės mokslų universitetines I pakopos studijas pirmu pageidavimu 2019-2020 mokslo metais buvo 8,42, o 2021-2022 buvo 8,3 (sumažėjo -0,12 balo) (3 pav.).

¹ OECD, Education at a Glance 2021, OECD Indicators, OECD Publishing, Paris <https://www.oecd-ilibrary.org/sites/b35a14e5-en/index.html?itemId=/content/publication/b35a14e5-en>

3 pav. Gyvybės mokslų studijų krypčių grupės vidutiniai stojamieji balai

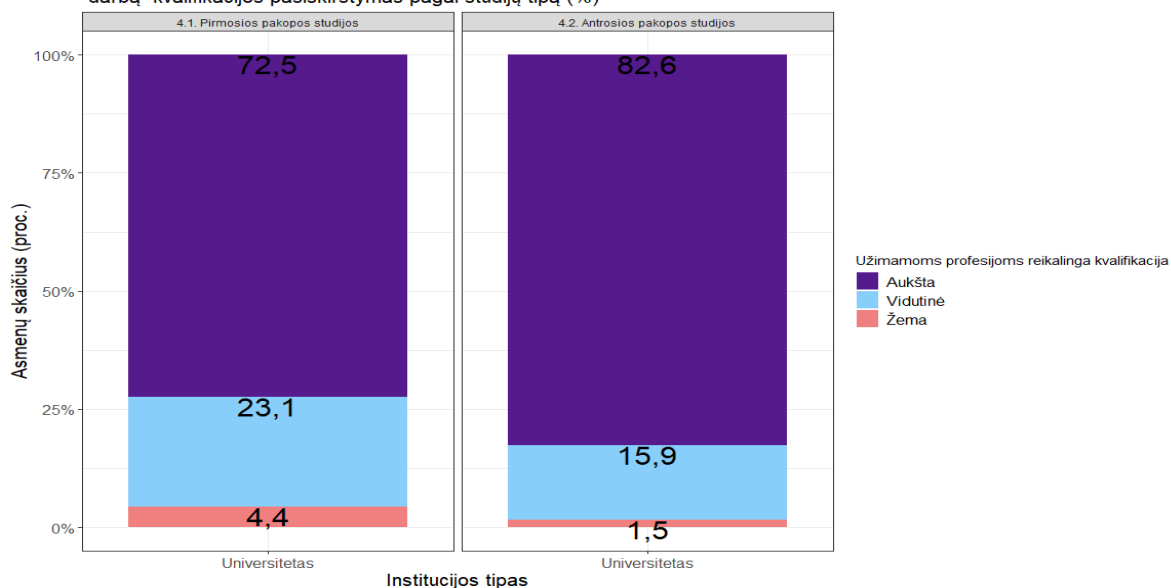


1.6. Absolventų padėtis darbo rinkoje

Gyvybės mokslų studijų krypčių grupėje 2019 metais baigė ir per 12 mėn. nuo baigimo įsidarbino 160 (59%) universitetų absolventų. Iš visų baigusiu antrosios pakopos studijas įsidarbino — 132 (77%) absolventai. Vidutinės universitetinių pirmosios pakopos studijų absolventų pajamos 12 mėn. po studijų baigimo — 1089 Eur, antrosios pakopos absolventų — 1499 Eur.

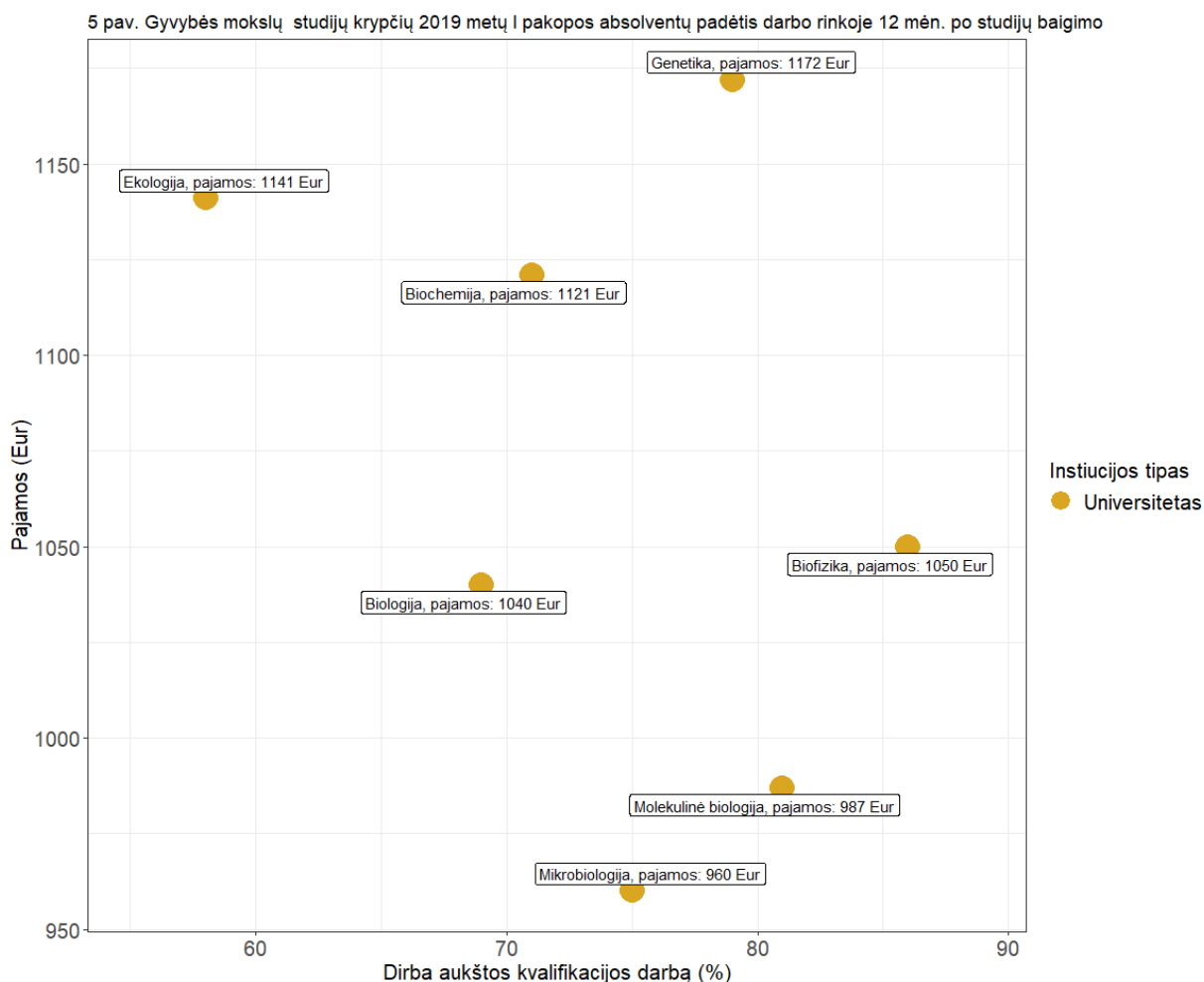
Siekiant įvertinti absolventų įsidarbinimą svarbu atsižvelgti į tai, kokios kvalifikacijos (aukštos, vidutinės ar žemos) profesijas analizuojamos studijų krypčių grupės absolventai įsidarbina (profesijų kvalifikacijos apibrėžimai pateikiami priede)(4 pav.).

4 pav. 2019 m. Gyvybės mokslų studijų krypčių grupės absolventų, dirbančių samdomą darbą kvalifikacijos pasiskirstymas pagal studijų tipą (%)



1.6.1. Studijų krypčių absolventų įsidarbinimo statistika

Žemiau esančiame grafike (5 pav.) yra pateikti gyvybės mokslų studijų krypčių I pakopos absolventų pagrindiniai įsidarbinimo rodikliai².



1.6.2. Dažniausios absolventų profesijos

Biologai, botanikai, zoologai ir giminių profesijų specialistai yra dažniausia profesija, kurioje dirba nagrinėjamos studijų krypčių grupės I pakopos universitetų absolventai. Jų vidutinės pajamos šioje profesijoje — 1082 Eur). Kitų profesijų dirbančių absolventų vidutinės pajamos pateikiamos 3 lentelėje.

3 lentelė. Gyvybės mokslų 2019 metų universitetų absolventų 5 dažniausiai užimamos profesijos pagal Lietuvos profesijų klasifikatoriaus pagrindinius pogrūpius 12 mėn. po studijų baigimo

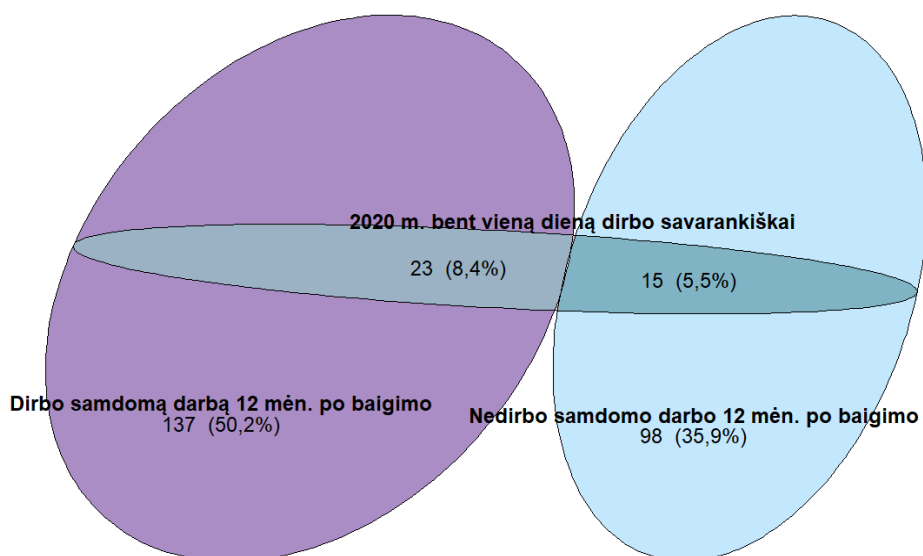
Pagrindinis profesijos pogrūpis	Asmenų skaičius	Vidutinės pajamos, Eur
Biologai, botanikai, zoologai ir giminių profesijų specialistai	24	1082
Parduotuvių pardavėjai	10	1031
Politikos ir administravimo specialistai	8	1198
Vadybos ir organizavimo analitikai	8	1221
Kitur nepriskirti sveikatos specialistai	7	1543

² Dirbančių absolventų imčių dydžiai > 3.

1.6.3. Savarankiškas darbas

2020 metais bent vieną dieną savarankiškai dirbo 38 (14%) gyvybės mokslų 2019 m. I pakopos universitetų absolventų.

6 pav. Gyvybės mokslų I pakopos 2019 m. absolventų skaičiaus pasiskirstymas pagal užimtumo statusą



1.6.4. Dirbančiųjų absolventų dalis ir pajamos pagal studijų krypčių grupes

Šiame poskyryje pateikiami visų studijų krypčių absolventų įsidarbinimo rodikliai (4 lentelė). Lentelėje pateikiama pirmosios pakopos absolventų situacija darbo rinkoje pagal studijų krypčių grupę ir baigtos institucijos tipą. Rangas pateikia krypčių grupės ir institucijos tipo (eilės numerį pagal atitinkamo rodiklio reikšmę, kur 1 vieta nurodo didžiausią reikšmę, o 29 vieta - mažiausią). Rangas parodo, kiek galimai geriau (arba blogiau) atitinkamų studijų krypčių grupių absolventams sekasi nei kitiems, vertinant pagal vidutines uždirbamas pajamas ir užimamų profesijų kvalifikaciją. Savo išsilavinimą atitinkantį darbą dirbančiųjų dalis — iš visų samdomą darbą dirbančiųjų asmenų, kurie dirba aukštos kvalifikacijos darbuose.

Pagal vidutines pajamas universitetų gyvybės mokslų krypčių grupės absolventai užima 24 vietą. Pagal dirbančiųjų savo išsilavinimą atitinkantį darbą universitetų gyvybės mokslų krypčių grupės absolventai užima 13 vietą.

4 lentelė. 2019 metų visų studijų krypčių grupių pirmos pakopos ir vientisųjų studijų absolventų bendra padėtis darbo rinkoje 12 mėn. po studijų baigimo

Studijų krypčių grupė	Institucijos tipas	Vidutinės pajamos, Eur	Vidutinių pajamų rangas	Savo išsilavinimą atitinkantį darbą dirbančiųjų dalis, proc.	Savo išsilavinimą atitinkantį darbą dirbančiųjų dalies rangas
Fiziniai mokslai	Kolegija	1307	9	73	11
Fiziniai mokslai	Universitetas	1231	12	77	7
Gyvybės mokslai	Universitetas	1089	24	72	13
Humanitariniai mokslai	Kolegija	1158	17	72	15
Humanitariniai mokslai	Universitetas	1193	14	62	21
Informatikos mokslai	Kolegija	1500	4	75	9
Informatikos mokslai	Universitetas	2065	1	93	2

Inžinerijos mokslai	Kolegija	1274	10	45	27
Inžinerijos mokslai	Universitetas	1438	5	75	8
Matematikos mokslai	Universitetas	1693	3	89	3
Menai	Kolegija	942	28	59	24
Menai	Universitetas	934	29	78	6
Socialiniai mokslai	Kolegija	1099	23	66	18
Socialiniai mokslai	Universitetas	1311	8	71	17
Sportas	Universitetas	974	25	61	23
Sveikatos mokslai	Kolegija	1166	15	71	16
Sveikatos mokslai	Universitetas	1901	2	89	4
Technologijų mokslai	Kolegija	1150	18	32	29
Technologijų mokslai	Universitetas	1136	21	64	19
Teisė	Kolegija	1262	11	63	20
Teisė	Universitetas	1373	6	79	5
Ugdymo mokslai	Kolegija	973	26	73	12
Ugdymo mokslai	Universitetas	1129	22	72	14
Verslo ir viešojo vadyba	Kolegija	1145	20	54	25
Verslo ir viešojo vadyba	Universitetas	1372	7	74	10
Veterinarijos mokslai	Kolegija	972	27	62	22
Veterinarijos mokslai	Universitetas	1149	19	96	1
Žemės ūkio mokslai	Kolegija	1200	13	33	28
Žemės ūkio mokslai	Universitetas	1162	16	50	26

1.7. Priedas

Pateiktoje analizėje buvo naudojami šie duomenų šaltiniai:

Švietimo valdymo informacinės sistemos (ŠVIS) duomenys apie samdomų darbuotojų vidutines draudžiamąsias pajamas, profesijas ir įsidarbinimo laikotarpius.

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos (SODRA) duomenys apie samdomų darbuotojų vidutines draudžiamąsias pajamas, profesijas ir įsidarbinimo laikotarpius bei apie savarankiškai dirbančių statusus ir laikotarpius.

Lietuvos aukštųjų mokyklų bendrojo priėmimo duomenys (LAMABPO) - duomenys apie į aukštąsias mokyklas stojančiuosius asmenis.

Kvalifikacijų lygmenys:

Aukštos kvalifikacijos profesijos darbuotojas — samdomas darbuotojas, kurio užimama profesija tiriamuoju laikotarpiu yra priskiriama 0-3 pagrindinių grupių pagal Lietuvos profesijų klasifikatoriaus (toliau – LPK) apimamoms profesijoms, išskirtoms pagal LPK kvalifikacijų lygmenis.

Vidutinės kvalifikacijos profesijų darbuotojas — samdomas darbuotojas, kurio užimama profesija tiriamuoju laikotarpiu yra priskiriama 4-8 pagrindinėms Lietuvos profesijų klasifikatoriaus grupėms priskiriamose profesijose. Išskirti pagal LPK kvalifikacijos lygmenis, kuriose dažniausia pageidaujamas išsilavinimas yra pradinis arba vidurinis išsilavinimas.

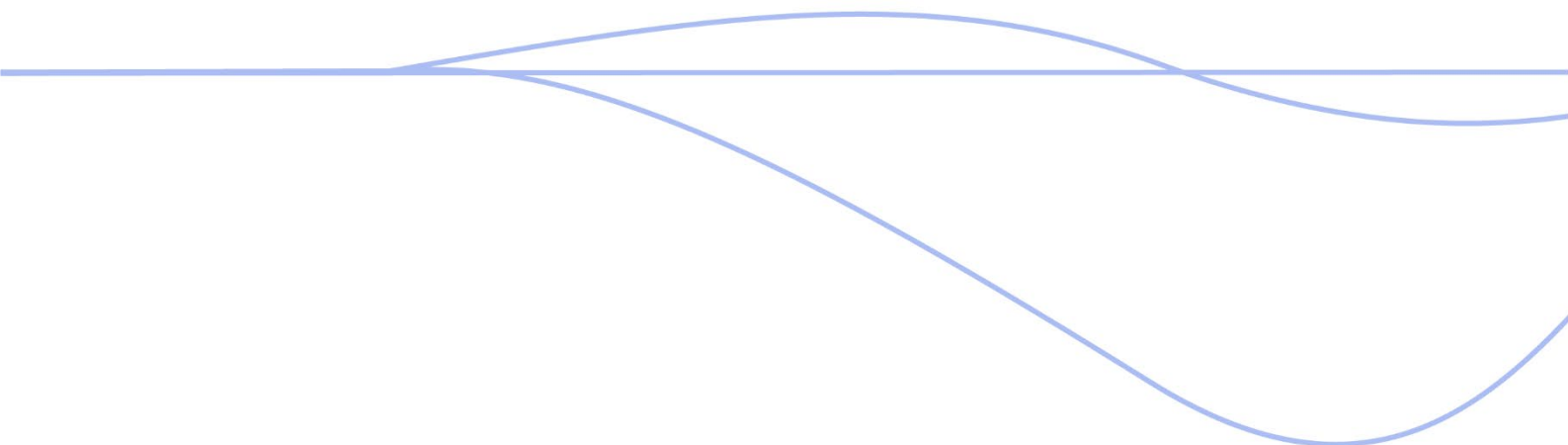
Žemos kvalifikacijos profesijos darbuotojas — samdomas darbuotojas, kurio užimama profesija tiriamuoju laikotarpiu yra priskiriama 9 pagrindinei grupei pagal LPK apimamos profesijos pagal LPK kvalifikacijų lygmenis.

Įgytą kvalifikaciją atitinkančias profesijas užimančių absolventų dalis — absolventai, kurie dirba 0-2 Lietuvos profesijų klasifikatoriuje grupėms priskiriamose profesijose.

Dėl 2017 metais pasikeitusios studijų krypčių grupių klasifikacijos šiose analizėse naudojami tokie naujų ir senų studijų krypčių grupių junginiai:

6 lentelė. Naudojama klasifikacija

Studijų krypčių grupės (nuo 2017-01-01)	Studijų krypčių grupės (iki 2017-01-01)	Studijų kryptis (nuo 2017-01-01)	Studijų kryptis (iki 2017-01-01)
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Biochemija	Molekulinė biologija, biofizika ir biochemija
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Biofizika	Molekulinė biologija, biofizika ir biochemija
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Biologija	Biologija
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Biologija	Botanika
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Biologija	Zoologija
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Ekologija	Biologija
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Ekologija	Gyvybės mokslai
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Genetika	Genetika
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Mikrobiologija	Mikrobiologija
Gyvybės mokslai	Gyvybės mokslai	Molekulinė biologija	Molekulinė biologija, biofizika ir biochemija
Sportas	Gyvybės mokslai	Laisvalaikio sportas	Sportas
Sportas	Gyvybės mokslai	Pasiekimų sportas	Sportas



Kuriame pamatus pagrįstiems ir
įžvalgiems viešosios politikos sprendimams